folklor/edebiyat, cilt:20, sayı:78, 2014/2

ÇUKUROVA HİKÂYELİ TÜRKÜLERİNDE ARA SÖZ KULLANIMI

Ayhan Karakaş*

Giriş

Türkçe Sözlük'te "Doğrudan doğruya konuşulan veya yazılan konuyu ilgilendirmeyen dolaylı söz, istitrat" (Türkçe Sözlük, 2005: 115) olarak tanımlanan ara söz kavramının Batı dillerindeki karşılığı "digression" dur. Ara söz sözlü halk anlatılarında anlatıcının ana konudan, bir süreliğine de olsa, uzaklaşmasıdır.

Şahsi bir değerlendirme olarak nitelendirebileceğimiz ara söz kavramı; bir duyguyu, fikri, anlatıcının seçtiği geleneksel halk bilgisini veya yorumları asıl anlatımın içine katar ve bu değerlendirmeler "*ara söz*", "*dinleyiciden ayrı*" veya "*parantez içine konulacak değerlendirme*" olarak kabul edilen kültürler arası halk bilgisi yaratmalarıdır (Başgöz, 2003: 191).

Bilinen bazı sözlükler arasözü, *ana konudan ayrılma, merkezî temadan uzaklaşma…* biçiminde tanımlıyor. Eğer arasöz konu içinde bir başka konu oluşturacak kadar uzun ve bağımsız ise, bazen *excursus* ya da *episode* adını alabiliyor. Ancak şurası kesin ki bilim adamları nerede *digression*'un bitip nerede *excursus* ya da *episode*'un başladığı

* Yrd. Doç.Dr., Çukurova Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü-Adana

konusunda görüş birliğinde değiller. Arasöz sözlü gelenekte, bütün eski Batı edebiyatında ve çağdaş edebiyatta sık sık kullanılan tipik bir anlatım *(narration)* tekniği. Eserin üslûbuna rengini veren önemli bir retorik aracı (Sılay, 1991: 154-155).

Bir konu anlatılırken anlatılan konudan ayrılma, temadan uzaklaşma, açıklama veya görüş sunma ve hatta örnek verme gibi anlatım teknikleri bu kavramın içine girmektedir. Anlama (narration) tekniğini kullanan ve daha çok sözlü gelenekte karşımıza çıkan ara söz kullanma tekniği bir hikâyedeki geçmiş zamana ait olayları, hikâyenin anlatıldığı zamana getirerek onlara bir bakıma güncellik kazandırır (Türkmen, 1998: 153).

Ara sözler çok eski ve çağdaş destanda, hikâyede, halk masalında, fıkrada, efsanede ve daha küçük boyutlu olarak da halk türkülerinde bulunur. Anlatmanın yapısı ve halk bilgisinde yansıtılan bu değerlendirmelerin milli değerler ve anlatıcının şahsiyetinin incelenmesindeki önemine rağmen, halk bilimciler ara sözleri ciddi olarak ele almamıştır. Ara sözler metin diye adlandırılan şeyin bir parçası olarak görülmemiş ve bundan dolayı da çok nadir olarak kaydedilmiş ve yayımlanmıştır (Başgöz, 2003: 192).

Anlatıcının fikrî ufuklarını ve şahsî bağlamını icranın içine yerleştirmesi, bir ara sözdür. Ara söz veya şahsî değerlendirmeler bir icra sırasında kolayca tanınabilir. Çünkü anlatıcı, ya anlatımın üçüncü şahsını, birinci şahsa çevirip sesinin tonunu veya sözlü anlatımın hızını değiştirerek veyahut da bir tür el, kol veya mimik hareketi yaparak, doğrudan doğruya dinleyicilerinin, kendisi hakkında veya kendi adına konuştuğunu bilmesini sağlar. Anlatıcı, geleneksel bir hikâye anlatıcısının olabileceği ölçüde, temanın, yapının ve ara sözün bağlantı yollarının yaratıcısıdır (Başgöz, 2003: 194).

İlhan Başgöz ara sözleri üç kategoride değerlendirmiştir:

1. **Açıklayıcı ve Öğretici Ara Sözler:** Anlatıcı, bu tip ara sözü, anlattığı hikâyede geçen arkaik kelimeleri ve ifadeleri açıklamak için kullanır. Hikâye anlatıcısı dinleyiciyi, tarih, coğrafya, din ve halk hekimliği gibi konularda bilgilendirmek veya gelenek ve göreneklerin, törenlerin ve hikâyede verilen geçmişe ait alışkanlıkların anlamını, uygun oluş ve uygunsuzluklarını tarif etmede kullanır.
2. **Görüş, Yorum ve Eleştiriler:** Ara sözün bu kategorisinde, anlatıcının ideolojik ifadesini (siyasal, sosyal ve dinî), şahsî felsefesini, protestosunu ve eleştirisini buluruz.
3. Şahsi Serzeniş ve İtiraf**:** Ara sözün bu tipi, anlatıcının şahsi problemlerini, dert ve kederlerini açığa çıkarır ve bu tip, ara sözün psikolojik bir boyutunu temsil eder (Başgöz, 2003: 196-198).

Kaynakların daha çok sözlü gelenek ile ilişkilendirdikleri, anlatıcının belirgin bir şekilde ana konudan ayrılarak; açıklayıcı ve öğretici, görüş, yorum ve eleştiri ile şahsi serzeniş ve itiraf gibi başlıklar altında değerlendirilebilecek bilgiler verdiği arasöz kavramı ile ilgili aktardığımız bilgilerden sonra arasözlerini değerlendireceğimiz hikâyeli türkü ve Çukurova hikâyeli türküleri konularına değinmek yerinde olacaktır.

Kaynaklarda genellikle hikâye türü içerisinde değerlendirilen, türkü kısmının esas olduğu, bir ya da birden çok türküden oluşabilen, nesir bölümlerin türkünün özelliğine bağlı olarak uzayıp kısalabildiği, bu şekilde hikâye özelliğine yakınlaşıp uzaklaşabildiği ve türkünün bir anlamda açıklaması olma özelliği gösterdiği, sözlü edebiyat ürünü olarak tanımlanabilecek olan hikâyeli türküler Güney Anadolu'da oldukça yaygındır (Karakaş, 2011: 28).

Hikâyeli türkülerle ilgili kaynakların birleştiği ortak noktalar; nazmın daha ön planda olması, var olan hikâyenin nazım bölümünü daha anlaşılır hale getirmek için kullanılması ve nesir bölümünün kısa olmasıdır. Halk hikâyelerinde nesir olan bölüm metnin ana yapısını oluştururken nazım kısımları nesir anlatıları süslemek için daha çok sonradan eklenen bölümlerdir. Hikâyeli türkülerde ise bunun tam tersi olarak nazım esastır ve nesir kısmı açıklayıcı özellik taşır. Ayrıca hikâyeli türküler sadece âşıklar tarafından saz eşliğinde değil, halk tarafından saz olmadan da söylenebilir. Yaratılan tüm türkülerin aslında birer hikâyesi olmalıdır. Bu bir cümle olabileceği gibi birkaç sayfalık bir hikâye de olabilir. Nazım bölümü esas olduğu için halk arasında kuşaktan kuşağa aktarılmış; fakat nesir bölümü fazla önemsenmediği için unutulmuştur (Karakaş, 2011: 34).

Çukurova yöresi, konar-göçer toplum yapısından yerleşik düzene en geç geçen yörelerden birisidir. Bu sebeple yakın geçmişe kadar, hatta bazı yerleşim yerlerinde günümüzde dahi, halk kültürü ürünlerinin muhafaza edildiğini, birçok gelenek ve göreneğin yaşadığını görüyoruz. Bu halk kültürü ürünleri içerisinde, halk edebiyatı ürünleri de çok önemli bir yer tutar. Halk edebiyatı ürünleri; yöre insanının yaşamındaki her türlü olayın, sevginin, aşkın, ölümün, kederin ve sevincin ifade aracıdır. Bunlar içerisinde ise türküler ifade genişliği ve zenginliği açısından ayrı bir öneme sahiptir. Her türlü konunun rahat bir şekilde ifade edilebildiği türküler, manzum ürünler olduklarından kafiye, ölçü gibi çeşitli özellikleri ile akılda kalabilmekte ve aktarımları da o ölçüde kolay olmaktadır (Karakaş, 2011: 35-36).

Çukurova yöresinde, insanların başlarından geçen olaylara, şahit olunan durumlara ve yaşanan duygulara tercüman olan tüm nazım parçalarının hepsine birden türkü denir. Çukurova yöresinde belli bir gelenek içerisinde söylenen türkülerin ortaya çıkmasına, söylenmesine zemin hazırlayan bir olay, durum ya da duygu mutlaka vardır. Türkünün söylenme nedeni olan bu kısım, türkünün hikâyesi olarak adlandırılır. Bu bölüm türkünün konusuna, anlatanın tutumuna ve hatırlanabilme gibi ölçütlere bağlı olarak uzayıp kısalabilir. Hikâyeli türkülerde asıl olan kısım nazım yani türkü olduğu için, açıklama niteliğindeki nesir bölümünün aktarımı zaman zaman ihmal edilmiş ve unutulabilmiştir. Nesir şeklinde olan bu bölüm birkaç cümle olabileceği gibi, tam bir hikâye (bir olayı, bir durumu; yer, kişi ve zaman belirterek anlatan kısa öykü) karakteri de gösterebilir. Bazı hikâyeli türküler toplumda sevilir ve ilgi görürse, her aktarımda yeni katmalarla büyük bir halk hikâyesi olabilir. Dolayısıyla birçok halk hikâyesinin temelini bazı hikâyeli türküler oluşturmuştur (Karakaş, 2011: 36).

Çukurova yöresinde icra edilen hikâyeli türkülerde de ara söz kullanımının var olduğunu görmekteyiz. Hikâyeli türkülerin nesir yani anlatı bölümlerinde anlatıcılar zaman zaman ara söz kalıplarına başvurmaktadırlar. Hikâye bölümlerinde kullanılan bu ara söz (digression) tekniği sayesinde anlatıcı konunun özelliğine bağlı olarak ana metinden farklı olarak iletmek istediği mesajları dinleyiciye ulaştırmaktadır. Genel anlamda yapılan derleme çalışmaları sırasında çok fazla dikkate alınmayan ara sözler, ana konuya dâhil edilemese bile metni tamamlayıcı özelliği sayesinde önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Çukurova yöresinden derlenen hikâyeli türkülerin nesir bölümlerinde tespit edilen ara sözler şunlardır:

A. **Açıklayıcı ve Öğretici Özellikteki Ara Sözler**

- *Eskiden güzellerin uğrak yerleri pınar başları olurdu. Güzeller orda helkelerini kollarına takar, pınardan su götürürlerdi. Aynı zamanda kızlar orda muhabbet ederlerdi.* (Karakaş, A-84, s. 502).

- *Her oba köylere ayrılmıştır* (Karakaş, A-18, s. 390).

- *Cerit o zamanlarda, "sayıca çok kalabalık, kavgacı, bozguncu" anlamlarına gelirmiş*. (Karakaş, A-14, s. 384).

- *Bu kavgadan önce Alman Pınarı'nın çıkışına Kavaklık denirmiş. Avşarlar ile Ceritler arasındaki kavgadan sonra oraya Kanlı Geçit denmeye başlanmış* (Karakaş, A-14, s. 384).

- *Dadaloğlu'nun asıl adı Veli'dir* (Karakaş, A-7, s. 367).

- *Halep o zaman Osmanlı toprağıymış* (Karakaş, A-20, s. 400).

- *Molla Mehmet, günümüz âşıklarından Gümürdülülü Âşık Duran Şıhlıoğlu'nun babasıdı*r (Karakaş, A-29, s.422).

- *Misis, doktorların piri olan tabipler tabibi meşhur Lokman Hekim'in üzerinden geçtiği köprünün ve civarındaki yerleşim merkezinin adıdır. Lokman Hekim ölümsüzlük otunu Hasan Dağı ve Cebeli Nur Dağı dedikleri dağda bulup defterine yazdıktan sonra Misis Köprüsü'ne yönelir. Hızır Aleyhisselam, Lokman Hekim'i lafa tutar ve elindeki deftere, yani ölümsüzlük otunun, ölümsüzlüğe çare bulma formülünün yazılı olduğu deftere çarparak Ceyhan Nehri'ne düşmesine sebep olur. Bir rivayete göre; o defterin yapraklarından bazılarının arpa ekili bir tarlaya sel sularıyla düşmesinden dolayı o tarlanın toprağının ve arpanın birçok hastalığa şifa olacağını Lokman Hekim anlatır. Tabii ki Lokman Hekim o defteri Ceyhan Irmağı kıyılarında ararken birkaç sayfasını bir arpa tarlasında bulur; ama yapraklarındaki formülü su sildiğinden, bir de aradan uzun bir zaman geçtiğinden okuduklarını anlayamaz, Allahuteala unutturur. Böylece ölümsüzlük otu da yok olur gider. Misis'in meşhur olması bu olay nedeniyledir.* (Karakaş, A-28, s.418-419).

- *Kurt, ayı gibi vahşi hayvanların ve eşkıyaların acımadan adam öldürdükleri bir zaman.* (Karakaş, A-19, s. 395)

- *O zamanın modası olarak at ile gelin getirdiler* (Karakaş, A-62, s. 474)

- *Zaten âşıklığın kuralı da budur* (Karakaş, A-62, s. 474)

- Avşaroğlu'nun cenazesini, *o zamanın Mercedes'i olan*, cipe koyarlar. *O zamanlar Saimbeyli-Feke yolu çok bozukmuş.* Cuma günü düğünün en tatlı yerinde acı korna sesleriyle Avşaroğlu'nun köyüne varırlar... (Karakaş, A-71, s. 484).

- *O zamanlar gurbete gidenler atla, eşekle gider, yıllarca dönmezlermiş* (Karakaş, A-31, s. 427).

- *Zaten ağanın olduğu yerde bir başkasının misafir etme şansı olmazmış* (Karakaş, A- 30, s. 424).

- *O zamana göre Avşarların Almanyası Çukurova'dır* (Karakaş, AK-3, s. 515).

- *Zaten Avşar Potuklu köyü hep birbirine akrabadır* (Karakaş, AK-5, s. 519).

- *Bizim o yörede dillerden düşmeyen bu ağıt otuz beş sene sonra öğrendiğim rahmetlik anamdan hatıradır.* (Karakaş, AK-2, s. 513).

- Bir delikanlı ava gider. *Eskiden altı yüksek kundura giyerlermiş*. Delikanlı av yaparken kayadan kayar (Karakaş, AN-54, s. 611).
- Bir oğlan askerlikten firar etmiş. Bunu yakalarlar ve hakkında idam kararı verirler. *Bu olay Kozan'da olur. Kozan o dönemde düşman işgali altındadır.* Oğlan bu olay karşısında şunları söyler (Karakaş, AN-55, s. 611).
- *Alagazi köyü de öbür köyler gibi Avşar'dır* (Karakaş, K-5, s. 664).
- *O zamanlar bütün ticaret Ermenilerin elindeydi. Develi ve Faraşa onların ticaret merkezleriydi* (Karakaş, K-53, s. 746).
- *Eskiden gelinler at üzerinde gidermiş*. Selver gelin giderken attan düşer (Karakaş, K-83, s. 790).
- *O günler sivrisineğin, sıtmanın kol gezdiği zamanlar.* Mehmet sıtmaya yakalanır… (Karakaş, K-89, s. 801).

B. Görüş, Yorum ve Eleştiri Niteliği Taşıyan Ara Sözler

- *Allah böyle bir durumla hiç kimseyi karşılaştırmasın, böyle durumlarda Rabbim kullarına sabır versin* (Karakaş, A-65, s. 478).
- Derdini içine atan Hasan, *Allah uzak etsin*, mide kanseri olur ve hastanede vefat eder (Karakaş, A-70, s. 483).
- Ali Paşa, bir gece vakti Meryem'i kaçırır ve muratlarına ererler*, sizler de eresiniz* (Karakaş, A-20, s. 402).
- *Dedim ya umut vermek de iyi değilmiş* (Karakaş, A-68, s. 481).
- *Olacak ya, Rabbim kimi kulunu yükseltir, kimi kulunu fakirleştirir* (Karakaş, A-13, s. 382).
- *İnsanın akıllısı her zaman akıllı* (Karakaş, A-7, s. 174).
- *Aşk bu aşkın gözü kör ya* (Karakaş, AK-1, s.511)
- *Ne analar var, vatanı için yavrusunu eli ile milletine feda eder. İşte bu analar olmasa ne vatan olurdu ne de yurt*. Sabah olur, kadıncağız yufka ekmeğinin arasına bir soğan kırar… (Karakaş, K-89, s. 800).
- Babası döker düşünür, *şeytan var ya arada*, gelinin almayı aklına koyar (Karakaş, AN-20, s. 556).
- *Allah kimseyi derbeder etmesin*, kadıncağız çok derbeder olmuş (Karakaş, AN-52, 604).
- *Acı haber tez duyulur derler,* hemen köyün haberi olur (Karakaş, K-5, s. 663).
- Otobüsle giderken yol parasını Hamit Bey'e verdirmezler, *kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez misali* (Karakaş, K-82, s. 790).
- Çevresinde çok sevilir ve sayılırmış. *Tabii her sevilen insanın istemeyeni, düşmanı da olurmuş.* Bir gün Halil Efendi (Karakaş, K-90, s. 802).

SONUÇ

Ara söz daha çok sözlü gelenek içerisinde ortaya çıkan ve anlatıcının zaman zaman başvurduğu bir anlatım tekniği olarak değerlendirilebilir. Bu anlatım tekniği daha çok sözlü kültür ürünleri için geçerli olsa da yazılı edebiyatta da yeri geldiğinde kullanılmıştır. Batı edebiyatında ve bizim yazılı edebiyatımızda yazarlarımız ara söz tekniğinden yararlanmışlardır.

Ara söz, anlatıcının ana konudan ayrılarak dinleyiciye aktardığı mesajları içerir. Dinleyiciye verilmek istenen bu mesajlar, açıklanmak veya öğretilmek istenen bir durum olabileceği gibi şahsi yorum veya eleştirileri içeren bir görünüm de sergileyebilir. Ara sözler eski derleme çalışmalarında çoğu zaman anlatının bir parçası olarak kabul görmemiş ve dolayısıyla yazıya geçirilmemiştir. Daha sonra yapılan güncel çalışmalarda ise ara söz kavramının anlatı metnine olan katkısı önemsenmiş ve metnin bir parçası olarak kabul edilmiştir.

Çukurova türkü söyleme geleneği içerisinde çok zengin bir görünüm sergileyen hikâyeli türkülerin nesir bölümünde de ara sözlere rastlamaktayız. Türkünün bir çeşit açıklaması olan hikâye kısmında anlatıcılar dinleyicilere ana konuyu aktarırken yer yer ara söz tekniğine başvurma gereği hisseder.

Çukurova yöresi hikâyeli türkülerinde daha çok açıklayıcı ve öğretici özellikteki ara sözlere yer verilmiştir. Anlatıcı bu ara söz tekniği ile dinleyicinin bilemeyeceğini tahmin ettiği ve açıklama gereğine inandığı noktalara, ana konuya bir süre ara vererek, açıklama getirir. Bu açıklama, anlamı bilinmeyen arkaik bir kelimenin anlamının verilmesi, durumla ilgili verilecek tarihi bir bilgi, ana konunun geçtiği dönemin sosyo ekonomik şartları ve toplumsal kuralları veya anlatıya açıklık kazandırmak adına kısa bir anlatıya yer verilmesine kadar geniş bir yelpaze içerisinde değerlendirilebilir.

Çukurova yöresinden derlenen hikâyeli türkülerde tespit ettiğimiz diğer ara söz kategorisi ise görüş, yorum ve eleştiri niteliği taşıyan ara sözlerdir. Anlatıcılar bu tip ara sözlerde ana konuyla ilgili görüş yorum ve eleştirilerini sıralar. Ana konunun içeriğine göre, özellikle hikâye kahramanlarının başına gelen hastalık, kaza ölüm gibi kötü olaylar karşısında, dinleyiciler için alkış (dua) tarzında çeşitli temennilerde bulunur, durumu özetleyen çeşitli atasözü veya deyimlere yer verir, konuyla ilgili yorum ve eleştirilerini sıralar.

Sonuç olarak ara sözler sözlü anlatı geleneği içerisinde metnin dinleyici tarafından daha iyi anlaşılmasını sağlayan bir anlatım tekniğidir. Bu sebeple ara sözler, sözlü anlatıların derlenmesi aşamasında mutlaka kaydedilmeli ve anlatı açısından taşıdığı önem ve sahip olduğu işlev göz önünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKÇA

Başgöz, İlhan (2003), Sözlü Anlatımda Ara Söz: Türk Hikâye Anlatıcılarının Şahsi Değerlendirmelerine Ait Bir Durum İncelemesi, Çeviren: Metin Ekici, Milli Folklor Yayınları, Ankara.

Görkem, İsmail (2000), Çukurovalı Âşık Mustafa Köse ve Hikâye Repertuvarı, Akçağ Yayınları, Ankara.

Karakaş Ayhan (2011), Çukurova Türkü Söyleme Geleneğinde Hikâyeli Türküler (Adana-Osmaniye), Basılmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Kılınç, Aziz (2006), Folklor Ürünlerinin Geleceğe Taşınmasında Arasözün İşlevi ve Köroğlu Destanı Örneği, Folklor/Edebiyat, C.12, S.46, Ankara.

Öztürk, Başak (2007), Fıkra Türünde Kirlenmeye Müdahale ve İdealleştirilen Fıkra Tipinde Arasözlerin İzi: Temel'li Fıkralar, Milli Folklor, S.75, Ankara.

Sılay, Kemal (1991), Ahmedî'nin Osmanlı Tarihinde Arasöz (DIGRESSION) Tekniğinin Kullanımı ve İşlevi, Türkoloji Dergisi, IX. Cilt, 1. Sayı, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.

Türkçe Sözlük (2005), Ara Söz Maddesi, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Türkmen, Fikret (1998), Dede Korkut Hikâyelerinde Ara Sözler (Digression), Uluslararası II. Dede Korkut Kolokyumu, Bakü, Azerbaycan.

Yayın, Nerin (2007), Ak Möör Destanı'ndaki Ara Sözler, Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, S.13, İzmir.

Özet

ÇUKUROVA HIKÂYELI TÜRKÜLERINDE ARA SÖZ KULLANIMI

Anonim Türk halk edebiyatının en zengin ürünlerinden biri olan türküler geçmişten günümüze halkımızın duygularına tercüman olmuştur. Her türkünün mutlaka bir ortaya çıkış sebebi vardır. Türkünün hikâyesi olarak adlandırılabilecek bu bölüm zamanla bazı türkülerde unutulmuş, bazılarında ise hâlâ yaşamaktadır. Hikâyeli türkülerde asıl olan kısım nazım yani türkü olduğu için, açıklama niteliğindeki nesir bölümünün aktarımı zaman zaman ihmal edilmiş ve unutulabilmiştir. Nesir şeklinde olan bu bölüm birkaç cümle olabileceği gibi, tam bir hikâye (bir olayı, bir durumu; yer, kişi ve zaman belirterek anlatan kısa öykü) karakteri de gösterebilir. Bazı hikâyeli türküler toplumda sevilir ve ilgi görürse, her aktarımda yeni katmalarla büyük bir halk hikâyesi olabilir. Dolayısıyla birçok halk hikâyesinin temelini bazı hikâyeli türküler oluşturmuştur.

Çukurova yöresinde icra edilen hikâyeli türkülerde kültürler arası özellikte olan ara söz (digression) kalıplarından da yararlanır. Bu ara sözler yoğun olarak açıklayıcı ve öğretici, görüş-yorum ve eleştiri ile ilgili, şahsi serzeniş ve itiraf kalıplarından oluşmakla birlikte

bunların birkaçının birlikte ifade edilmesiyle de kullanılabilmektedir. Bu, icracı için hem bir açıklama fırsatı, hem dinleyicinin dikkatini toplamak için bir yol, hem de kendisine, bir an da olsa, bir ara verme şansıdır. Görüş, yorum ve eleştiri ifade eden ara söz kullanımlarında icracı bazı olaylarla ilgili şahsi görüşünü ve yorumunu ifade edebilmektedir. Çalışmada Çukurova yöresine ait hikâyeli türkülerin nesir bölümleri incelenmiş, bu bölümlerdeki ara söz kalıpları ilgili başlıklar altında tespit edilmiştir. Sonuç bölümünde ise metinlerden tespit edilen ara söz kalıpları değerlendirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Çukurova-Hikâyeli Türkü-Ara Söz

Abstract

USE OF THE DIGRESSION ÇUKUROVA TALE WITH FOLKSONG

Folksongs that are one of the richest products of anonymous Turkish literature have articulated our people's feelings since old times. Every folksong comes up for a certain reason. This part which may be called as the tale has disappeared in some folksongs, but it is still alive in some of them. This section can be a few sentences in the form of prose. Other than that a short story character may. If the community interest in folk songs and liked some of the parable, folk tale each transmission can be a great new semantic. Therefore, some of the parable, many folk songs formed the basis of the story.

In the folk songs with story, digression structures are benefited in Çukurova region. These digression structures include explainatory, instructory, commentary, criticizer and reprimandory structures. They can be used with some of these structures, too. This provides a chance for explanation as well as a kind of attention drawer via giving a break for performer. In the structures that define comment, view and critic, the performer may also state his personal opinion and comments. Digressions identified in the conclusion of the texts were evaluated.

Keywords: Çukurova-Tale With Folksong-Digression